

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/16/2018
Identifikačné číslo spisu: 7017200408
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7017200408.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: P. U., nar. XX. októbra XXXX, bytom V. XX/X, V., právne zast. JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Sibírska 4, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X. zo dňa 24. marca 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. januára 2018, č. k. 4Sa/4/2017-46, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. januára 2018, č. k. 4Sa/4/2017-46, zamietla.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č. k. 4Sa/4/2017-46 zo dňa 29. januára 2018 postupom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24. marca 2017, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 01. decembra 2016, ktorým podľa § 60, § 65, § 255 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“) bola zamietnutá žiadosť žalobcu zo dňa 19. októbra 2016 o priznanie starobného dôchodku.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že podľa žiadosti spísanej dňa 19. októbra 2016

žalobca žiadal priznať starobný dôchodok od 09. októbra 2016, t. j. od dovŕšenia veku 59 rokov tvrdiac, že nárok na starobný dôchodok mu vznikol už dovŕšením veku 57 rokov ku dňu 09. októbra 2014. Žalovaná rozhodovala o žalobcom uplatnenom nároku na priznanie starobného dôchodku k 09. októbru 2016. Nakoľko predmetom napadnutého rozhodnutia žalovanej nebolo posudzovanie vzniku nároku žalobcu na starobný dôchodok ku dňu 09. októbra 2014, touto otázkou sa v súdnom konaní nemohol zaoberať ani krajský súd.

3. Krajský súd poukazujúc na § 174 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. uviedol, že žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok tam ustanovených pre priznanie starobného dôchodku v dôsledku zníženia dôchodkového veku.

4. Z rozhodnutia Ministerstva vnútra SR o priznaní výsluhového dôchodku žalobcovi, ako aj z potvrdenia o výpočte výsluhového dôchodku vyplýva, že žalobca vykonával zamestnania zaradené do II., resp. III. pracovnej kategórie. Žalobca v podanej žalobe navrhoval neprihliadať na rezortné zoznamy zamestnaní zaradených pre účely dôchodkového zabezpečenia do II. pracovnej kategórie, ktoré sa týkali výkonu prác v bývalom Z., ktoré podľa jeho názoru neodzrkadľujú aktuálnu činnosť príslušníkov v HaZZ (úprava Ministerstva vnútra SSR č. HS-716/13-1978 zo dňa 29. septembra 1978 registrovaná v čiastke 31/1978 Zb. a výnos Ministerstva vnútra a životného prostredia SSR č. PO-82/2-89 zo dňa 07. júla 1989, registrovaný v čiastke 31/1978 Zb.). Rezortné zoznamy zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie boli vydávané okrem iného aj ústrednými orgánmi štátnej správy republík podľa § 17 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31.05.1992 a sú právne záväzné pokiaľ ide o zaraďovanie zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie v rozhodnom období.

5. Žalobca v správnom konaní ako aj v konaní pred správnym súdom nezdôvodnil názor, na základe čoho by sa doba služby hasiča zaradená do II. a III. pracovnej kategórie mala posudzovať ako výkon služby II. kategórie funkcií. Správny súd akceptoval tvrdenie žalovanej, podľa ktorého dobu výkonu služby hasiča zaradenú do II. a III. pracovnej kategórie neumožňuje žiaden právny predpis prekvalifikovať na II. kategóriu funkcií. Pojmy I. a II. pracovná kategória nie sú totožné s pojmami I., resp. II. kategórie funkcií ako to tvrdil žalobca. Napokon nesporne to vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 9So/212/2014 zo dňa 30.11.2016, na ktorý poukázal sám žalobca na pojednávaní dňa 29.01.2018:

„Pokiaľ navrhovateľ v zhode s krajským súdom tvrdili, že v zmysle judikatúry najvyššieho súdu sú pojmy I. a II. pracovná kategória totožné s pojmami 1., resp. 2. kategória funkcií, toto tvrdenie, ako správne uviedla aj odporkyňa, nie je dôvodné. Uvedený právny záver najvyšší súd opakovane judikoval len v prípadoch vojakov z povolania, zaradených na dôchodkové účely do 1. a 2. kategórie funkcií, ktorým nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.“

6. Správny súd uviedol, že z evidenčných listov o dobách zamestnania navrhovateľa vyplýva, že vykonával zamestnanie hasiča od 01.01.1974 do 31.12.1999 zaradené do II. pracovnej kategórie a od 01.01.2000 do 31.12.2007 zaradené do III. pracovnej kategórie; v uvedenom období jeho služba nebola zaradená do 1., resp. 2. kategórie funkcií. Správne odporkyňa uviedla, že u navrhovateľa nie je zákonný dôvod na zníženie jeho dôchodkového veku, pretože žiaden z predpisov (zákon č. 461/2003 Z.z. ani s účinnosťou pred 01.01.2004) takýto nárok pri zamestnaní zaradenom do II. pracovnej kategórie nezakladal. Z uvedeného dôvodu navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok vznikol až dovŕšením 62 rokov k XY (§ 65 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z.).

7. Správny súd konštatoval, že žalobca nepreukázal splnenie zákonom požadovaných podmienok na zníženie dôchodkového veku, v dôsledku čoho mu nevznikol nárok na priznanie starobného dôchodku dovŕšením veku 59 rokov. Pretože žalobcovi nebol priznaný starobný dôchodok, nebol tu daný dôvod preto, aby žalovaná a správny orgán prvého stupňa hodnotili obdobia dôchodkového poistenia žalobcu, ktoré mu neboli zhodnotené pri priznaní výsluhového dôchodku. Preto ako právne nevýznamné súd hodnotil námietky žalobcu týkajúce sa zhodnotenia doby výkonu základnej vojenskej služby, doby štúdia a zamestnania žalobcu v L..

8. Napriek uvedenému v predchádzajúcom odseku považoval správny súd za potrebné reagovať na námietky žalobcu. Podľa fotokópie vojenskej knižky séria M evidenčné číslo 022478 vydané na meno P. žalobca absolvoval základnú vojenskú službu u L. od 30.09.1976 do 27.09.1978. Doba služby v čl. ozbrojených silách, pokiaľ už nebola hodnotená ako služba vojaka z povolania, sa považovala za náhradnú dobu v zmysle § 9 ods.1 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení. Pretože nešlo o zamestnanie zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie, ale o náhradnú dobu, bola vykazovaná v III. pracovnej kategórii (§ 17 ods.4 zákona o sociálnom zabezpečení). Hoci to pre rozhodnutie vo veci nemalo právny význam, správny súd poznamenal, že dobu výkonu základnej vojenskej služby bolo možné započítať zvýhodnenie v rozsahu dvojnásobku jej skutočnej dĺžky trvania, iba v súvislosti so vznikom nároku a výškou príspevku za službu podľa zákona č. 410/1991 Zb. tak, ako to ustanovuje § 152 ods. 2 zákona č. 410/1991 Zb. v spojení s § 97 a § 98 výnosu Ministerstva vnútra SR č. 86/1991, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 410/1991 Zb.

9. Z dôvodu, že predmetom súdneho prieskumu bolo žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej z 24.03.2017, sa správny súd nemohol zaoberať námietkou žalobcu týkajúcou sa úplnosti údajov uvedených v informácii sociálnej poisťovne o stave individuálneho účtu žalobcu ako poistenca.

10. Za dôkaz toho, že žalobca v období od 01.12.1983 do 31.12.1999 bol zaradený do II. kategórie funkcií pri výkone prác v Z. nebolo možné podľa názoru správneho súdu považovať označenie jeho pracovného zaradenia v písomnostiach predložených žalobcom k žalobe, napr. v platobnom výmere z 30.12.1993: „funkcia - technik špecialista“. Pod pojmom „funkcia“ podľa Slovníka slovenského jazyka sa rozumie postavenie, hodnosť spojená s povinnosťami, miesto. Ide teda o pojem vyjadrujúci pracovné zaradenie fyzickej osoby.

11. Z horeuvedených dôvodov správny súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

12. Žalobca v konaní nebol úspešný, preto mu správny súd nepriznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania (§ 167 ods. 1 SSP).

II.

Kasačná sťažnosť

13. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote žalobca kasačnú sťažnosť s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP.

14. Uviedol v nej, že medzi sporovými stranami niet pochyb o tom, že žalobca dňa XX. C. XXXX dosiahol vek 59 rokov, bol zamestnaný najmenej 25 rokov a k tomuto dňu odslúžil a odpracoval spolu 14 792 dní, t. j. 40 rokov a 192 dní, z toho 6 606 dní, t. j. 18 rokov a 36 dní vo vojenskej a HaZZ činnnej službe v II. pracovnej kategórii a 8 186 dní, t. j. 22 rokov a 156 dní v zamestnaní III. pracovnej kategórie, pričom vo výkone činnnej služby v HaZZ bol 11 779 dní, t. j. 32 rokov a 99 dní.

15. Žalobca absolvoval vojenskú základnú službu u vojsk FMV ČSSR, t. j. pohraničná stráž ČSSR od 01. augusta 1978 do 31. júla 1980 v dĺžke 731 dní, a táto odslúžená doba na štátnej hranici ČSSR sa musí posudzovať dvojnásobne, t. j. 1 462 dní, pričom žalovaná mu toto obdobie nepočítala dvakrát, ba dokonca ho ani nezaradila do II. kategórie funkcií. Žalovaná žalobcovi odslúženú vojenskú základnú službu rátala iba ako III. pracovnú kategóriu, t. j. len ako náhradnú dobu.

16. Ďalej poukázal na to, že krajský súd ani žalovaná neprihliadli na okolnosť, prečo dodnes príslušníci HaZZ používajú rovnaké vojenské hodnosti a vojenské označenia ako v ostatných silových rezortoch, či ozbrojených zboroch. Dôchodkové postavenie príslušníkov HaZZ voči ostatným príslušníkom ozbrojených zborov žalobca považoval za diskriminačné.

17. Žalobca poukázal tiež na skutočnosť, že žalovaná nepredložila rezortný zoznam preferovaných

zamestnaní MV ČSSR, kde by vojenská základná služba príslušníkov pohraničnej stráže na štátnej hranici ČSSR bola z tohto zoznamu vylúčená. Uviedol tiež, že do 31. decembra 1999 príslušníci ozbrojených síl ani nepoznali pojem „III. pracovná kategória“ a ani to, aby sa im vojenská základná služba rátala ako „náhradná doba“.

18. V období pred výkonom profesionálnej služby „hasič“ v II. pracovnej kategórii, žalobca pracoval v civilnom sektore v III. pracovnej kategórii 3 013 dní, t. j. 8 rokov a 93 dní.

19. Vyslovil názor, že podľa § 14 ods. 5 zák. č. 199/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí aj služba príslušníkov HaZZ. Skutočne vykonávaná profesionálna služba zaradená do II. pracovnej kategórie sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie II. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 3 písm. a) až c).

20. Rozhodnutím žalovanej a napadnutým rozsudkom dochádza k diskriminácii žalobcu oproti poberateľom starobných dôchodkov, čo je v rozpore s § 3 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. januára 2018, č. k. 4Sa/4/2017-46, zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 24. marca 2017 zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požiadal o priznanie náhrady trov konania, ktoré špecifikoval.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

22. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že správny súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, na základe ktorého vec náležite právne posúdil.

23. Uviedla, že administratívneho spisu vyplýva, že od 01. marca 2014 mal podľa zák. č. 328/2002 Z.z. priznaný výsluhový dôchodok, ktorý zhodnotil dobu služobného pomeru v Hasičskom a záchrannom zbore zaradenú do II. a III. pracovnej kategórie v rozsahu 31 rokov a 157 dní. V uvedenom období nebol žalobca zaradený do výkonu I. alebo II. kategórie funkcií, a z tohto dôvodu ani s prihliadnutím na § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. nie je možné znížiť žalobcovi dôchodkový vek, pretože zamestnanie hasiča zaradené do II. a III. pracovnej kategórie ani podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004 nárok na zníženie dôchodkového veku nezakladalo.

24. Zdôraznila, že dobu výkonu služby hasiča zaradenú do II. a III. pracovnej kategórie žiaden právny predpis neumožňuje prekvalifikovať na II. kategóriu funkcií.

25. Nakoľko žalobca vykonával zamestnanie v zvýhodnenej II. a III. pracovnej kategórii, ktoré nárok na zníženie dôchodkového veku nezakladajú, t. j. nie sú v prípade žalobcu splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a ani podľa čl. 33 Dohovoru č. 128.

26. Vzhľadom na to, že nebolo preukázané splnenie požadovaných podmienok, nárok na zníženie dôchodkového veku žalobcovi a na starobný dôchodok dovŕšením 59. roku veku žalobcovi nevznikol. Vyplýva to aj z rozsudku NS SR sp. zn. 9So/212/2014 z 30. novembra 2016.

27. Žalovaná zároveň uviedla, že z rozsudku NS SR sp. zn. 9So/146/2015 z 31. mája 2017 vyplýva právny názor, že do kategórie funkcií podľa zákona č. 100/1988 Zb. sa zaraďovali len príslušníci ozbrojených zborov (vojaci, policajti) v zmysle § 129 a § 130 ods. 1 maximálne do 31. decembra 1999 - hasiči tam zaradení neboli, preto sa na žalobcu nemôžu vzťahovať nároky vyplývajúce pre vojakov a policajtov z výkonu služby v I. alebo II. kategórie funkcií.

28. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a žalobcovi uplatnenú náhradu trov konania nepriznal.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech.

30. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 24. júla 2019 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

31. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

32. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

33. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

34. Podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci alebo sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

35. Podľa § 190 SSP, ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

36. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o zamietnutí odvolania žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým podľa § 60, § 65, § 255 a § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 21 a § 174 zák. č. 100/1988 Zb. bola zamietnutá žiadosť žalobcu zo dňa 19. októbra 2016 o priznanie starobného dôchodku.

37. Podľa § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h), alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h), alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h), alebo 16 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií, alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo

d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní

uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l), alebo 15 rokov v službe I. kategórie funkcií.

38. Podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

39. Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,

b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v §12 ods. 3 písm. d) a e),

c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),

d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo

e) 60 rokov.

40. Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

41. Podľa § 14 ods. 4 zák. č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

42. Podľa § 65 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase rozhodovania žalovanej, poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

43. Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase rozhodovania žalovanej dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a 274 neustanovuje inak.

44. Podľa § 60 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

45. Podľa § 255 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. sa za obdobie dôchodkového poistenia považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

46. Podľa § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu

zakladajúcim nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

47. Podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

48. Úlohou správneho súdu v posudzovanej veci bolo preskúmať, či boli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žiadosti žalobcu zo dňa 19. októbra 2016, ktorou sa domáhal priznania starobného dôchodku od 9. októbra 2016.

49. Z podkladov súdneho spisu vyplýva, že rozhodnutím zo dňa 01. decembra 2016, č. XXX XXX XXXX X, Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, podľa § 60, § 65, § 255 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. zamietla žiadosť žalobcu o priznanie starobného dôchodku zo dňa 19.10.2016. V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že ustanovenie § 174 ods. 1,2 zákona o sociálnom zabezpečení umožňovalo priznať starobný dôchodok pri dovŕšení nižšieho veku, t. j. 56, 57, 58 a 59 rokov aj občanom, ktorí nezískali dobu zamestnania zaradeného do I. pracovnej kategórie alebo do I. a II. kategórie funkcií v rozsahu uvedenom v § 21 ods.1 zákona o sociálnom zabezpečení. Pretože nebolo preukázané splnenie požadovanej podmienky, nárok na zníženie dôchodkového veku žalobcovi nevznikol. Na odvolanie žalobcu žalovaná podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24. marca 2017 odvolanie žalobcu zamietla a uvedené prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

50. Oba správne orgány v posudzovanej veci zhodne konštatovali, že rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-48.031-1/2014-VZ zo 16.mája 2014 bol žalobcovi priznaný výsluhový dôchodok od 1. marca 2014 podľa ustanovenia § 143aa písm. a/, § 143ab ods. 1, § 143ac ods. 1 písm. a/ a § 58 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a pre jeho sumu bola žalobcovi zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 30. septembra 1976 do 27. septembra 1978 v III. pracovnej kategórii, doba od 1. decembra 1983 do 31. decembra 1999 v II. pracovnej kategórii, doba od 1. januára 2000 do 31. marca 2002 v III. pracovnej kategórii a doba príslušníka v Hasičskom a záchrannom zbore od 1. apríla 2002 do 28 februára 2014 v III. pracovnej kategórii. Celková doba započítaná pre nárok na výsluhový dôchodok bola v rozsahu 32 rokov a 96 dní. Vzhľadom na skutočnosť, že v období od 1. decembra 1983 do 31. decembra 1999 vykonával zamestnanie zaradené do II. pracovnej kategórie a v uvedenom období nebol zaradený do výkonu funkcie - t. j. nebol zaradený do II. pracovnej kategórie funkcií alebo I. kategórie funkcií, ani s prihliadnutím na § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nie je možné znížiť dôchodkový vek žalobcu, pretože zamestnanie zaradené do III. pracovnej kategórie ani podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 nárok na zníženie dôchodkového veku nezakladalo. Vzhľadom na uvedené žalobcovi nárok na starobný dôchodok nevznikol dovŕšením 59. roku veku, preto jeho žiadosť o starobný dôchodok z 19.októbra 2016 bola zamietnutá. Dobu výkonu služby hasiča zaradenú do II. a III. pracovnej kategórie žiaden právny predpis neumožňuje prekvalifikovať na II. kategóriu funkcií.

51. Žalovaná skonštatovala, že žalobca v období trvania služobného pomeru v Hasičskom a záchrannom zbore nebol zaradený do I. alebo II. kategórie funkcií a bol mu priznaný výsluhový dôchodok od 1. marca 2014, na nárok ktorého mu bola zhodnotená doba služobného pomeru v Hasičskom a záchrannom zbore zaradená do II. a III. pracovnej kategórie. Preto nebolo možné zhodnotiť obdobie trvania služobného pomeru pre vznik nároku na starobný dôchodok. Obdobie, ktoré u účastníka konania založilo nárok na výsluhový dôchodok podľa § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., nie je obdobím dôchodkového poistenia, preto ho nemožno hodnotiť duplicitne aj podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, lebo bolo zhodnotené podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 328/2002 Z.z. Vzhľadom na skutočnosť, že účastník konania nedosiahol dôchodkový vek a nezískal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia (získal len 8 rokov a 95 dní) na vznik nároku na starobný dôchodok, nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a preto mu bola žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá správne. V odvolacom konaní

účastník konania nepredložil dôkazy, ktorými by spochybnil správnosť rozhodnutia o uplatnenom nároku na starobný dôchodok.

52. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Košiciach potom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, ktoré spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku.

53. Kasačný súd poukazuje na to, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 18. marca 2008 podľa zákona č. 328/2002 Z.z., pričom na vznik nároku na výsluhový dôchodok mu bola zhodnotená doba trvania služobného pomeru 31 skončených rokov, keď zo špecifikácie služby vyplýva, že od 30. septembra 1976 do 27. septembra 1978 vykonával zamestnanie zaradené do III. pracovnej kategórie, od 01. decembra 1983 do 31. decembra 1999 vykonával zamestnanie zaradené do II. pracovnej kategórie a od 01. januára 2000 do 28. februára 2014 vykonával zamestnanie zaradené do III. pracovnej kategórie, a teda nebolo preukázané, že by v rokoch od 1976 až 1999, resp. 2000 až marec 2008, kedy vykonával službu (hasič), bol zaradený do I. či II. kategórie funkcií.

54. Do kategórie funkcií podľa zák. č. 100/1988 Zb. sa zaraďovali len príslušníci ozbrojených zborov, t. j. vojaci, policajti atď. v zmysle § 129 a § 130 ods. 1 maximálne do 31.12.1999, pričom hasiči tam zaradení neboli. V relevantnom období (podľa špecifikácie vo výpočte výsluhového dôchodku a špecifikácie v evidenčných listoch) žalobca nevykonával službu vojaka z povolania ani policajta. Preto sa nemôžu na neho vzťahovať nároky vyplývajúce pre vojakov a policajtov z výkonu služby v I. resp. II. kategórii funkcií (§ 132, § 175, § 21 ods. 1 a § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb.).

55. Najvyšší súd SR už v rozsudku č. k. 9So/212/2014 zo dňa 30. novembra 2016 konštatoval, že : „Pokiaľ navrhovateľ v zhode s krajským súdom tvrdí, že v zmysle judikatúry najvyššieho súdu sú pojmy I. a II. pracovná kategória totožné s pojmi 1., resp. 2. kategória funkcií, toto tvrdenie, ako správne uviedla aj odporkyňa, nie je dôvodné. Uvedený právny záver, najvyšší súd opakovane judikoval len v prípadoch vojakov z povolania, zaradených na dôchodkové účely do 1. a 2. kategórie funkcií, ktorým nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

56. Nakoľko teda z evidenčných listov o dobách zamestnania žalobcu vyplýva, že vykonával zamestnanie zaradené do II., resp. III. pracovnej kategórie; v uvedenom období jeho služba nebola zaradená do I., resp. II. kategórie funkcií, u žalobcu nie je zákonný dôvod na zníženie jeho dôchodkového veku, pretože žiaden z predpisov takýto nárok pri zamestnaní zaradenom do II. pracovnej kategórie nezakladal.

57. Kasačný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že žalovaná nie je oprávnená zaraďovať zamestnania do pracovných kategórií, ale toto oprávnenie patrilo do pôsobnosti zamestnávateľov na základe rezortných zoznamov. Taktiež má za to, že nie je možné preklenúť ani rozhodovacou činnosťou súdov účel sledovaný zákonmi o sociálnom zabezpečení, výlučne vo vzťahu ku kategorizácii preferovaných služieb vojakov z povolania, a kreovať pre účely dôchodkového zabezpečenia príslušníkov HaZZ namiesto príslušného štátneho orgánu zoznam činností zaradených do I. alebo II. kategórie funkcií z činností príslušníkov HaZZ.

58. Ako krajský súd správne uviedol, doba služby v čl. ozbrojených silách, pokiaľ už nebola hodnotená ako služba vojaka z povolania, sa považovala za náhradnú dobu v zmysle § 9 ods.1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb., pričom s poukazom na to, že nešlo o zamestnanie zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie, ale o náhradnú dobu, táto bola správne vykazovaná v III. pracovnej kategórii. Námietka žalobcu, že v období pred výkonom profesionálnej služby hasič pracoval v civilnom sektore v III. pracovnej kategórii 3 013 dní, t. j. 8 rokov a 93 dní nie je v danom prípade relevantná, nakoľko táto

skutočnosť nemala vplyv na splnenie zákonom ustanovených podmienok na zníženie jeho dôchodkového veku.

59. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

60. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

61. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok náhradu trov kasačného konania nepriznal. Žalobca v tomto konaní úspešný nebol a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

62. Tento rozsudok prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.